

§ 11

Opetuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle koskien alkoholilainsäädännön uudistusta

HEL 2016-012888 T 03 00 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallituksen esityksessä alkoholilain uudistamiseksi todetaan, että uudistettavan lainsäädännön avulla halutaan vähentää sääntelyä mutta toisaalta torjua liiallisesta alkoholinkäytöstä aiheutuvia vahinkoja. Myös ulkomailta tuotavan alkoholin osuus halutaan saada pienemmäksi, koska merkittävä osa verotuloista jää tällöin saamatta. Painopisteen tulee olla vastuullisessa alkoholin käytössä ja terveyden edistämisessä. Alkoholinkäyttöön tulee saada luonnollinen suhtautuminen, jossa kieltojen sijasta painotetaan terveiden elämäntapojen merkitystä hyvinvoinnille.

Vuoden 2013 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan läheisten alkoholinkäyttö aiheutti ongelmia 12 prosentilla peruskoulun 8.–9. luokkien oppilaista ja 13 prosentille lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista. Vaikka ”läheinen” onkin tässä varsin laaja käsite, on aikuisten vastuuta syytä korostaa ehkäisevän päihdelain hengessä. Myös kauppojen ja kioskien on syytä jatkossakin tarkastaa nuorelta näyttävien asiakkaidensa henkilöllisyystodistukset.

Kouluterveyskyselyn mukaan vähintään kerran kuukaudessa tosi humalaan kertoi juovansa itsensä 12 prosenttia peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaista. Lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista näin kertoi tekevänensä 22 prosenttia. Luvut olivat huolestuttavan suuret jo nykyisenkin lainsäädännön aikana. Lapsille ja nuorille tulee opettaa alkoholin vastuullista, järkevää käyttöä. On tärkeää jatkaa panostusta sosiaalisia taitoja lisäävien ohjelmien käyttöön. Näin lisätään hallintaa oman elämän asioihin, muun muassa alkoholinkäyttöön. Koulujen ja oppilaitosten opiskeluhuollon rakenteita tulee mahdollisuuksien mukaan vahvistaa.

Varsinkin oppilaitoksissa valmistetaan oppilaita ammatteihin, joissa alkoholinkäytön suhteen on oltava hyvin tarkkoja, tai joissa ollaan alkoholituotteiden kanssa päivittäin tekemisissä. Nämä erityispiirteet on tärkeä tuoda koulutuksessa selvästi esiin.

Käsittely

Jäsen Ahva teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 6. kappale ("Lakiluonnos mahdollistaisi myös...") poistetaan.

24.01.2017

OTJ/11

Kannattaja jäsen Sazonov

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Ahvan vastaehdotus

Jaa-äännet: 5

jäsenet Hertzberg, Jalovaara, Nordman, Sadeniemi, puheenjohtaja Krohn

Ei-äännet: 6

jäsenet Ahva, Korkkula, Korolainen, Kuittinen, Raittinen, Sazonov

Hyväksyttiin jäsen Ahvan ehdotus äänin 6-5.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HE-luonnos Alkoholilain kokonaisuudistus
- 2 Sosiaali- ja terveysministeriö, lausuntopyyntö, Alkoholilain kokonaisuudistus
- 3 Sosiaali- ja terveysministeriön saatekirje 22.11.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Opetuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallituksen esityksessä alkoholilain uudistamiseksi todetaan, että uudistettavan lainsäädännön avulla halutaan vähentää sääntelyä mutta toisaalta torjua liiallisesta alkoholinkäytöstä aiheutuvia vahinkoja. Myös ulkomailta tuotavan alkoholin osuus halutaan saada pienemmäksi, koska merkittävä osa verotuloista jää tällöin saamatta. Painopisteen tulee olla vastuullisessa alkoholinkäytössä ja terveyden edistämisessä. Alkoholinkäyttöön tulee saada luonnollinen suhtautuminen, jossa kieltojen sijasta painotetaan terveiden elämäntapojen merkitystä hyvinvoinnille.

Vuoden 2013 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan läheisten alkoholin käyttö aiheutti ongelmia 12 prosentilla peruskoulun 8.–9. luokkien oppilaista ja 13 prosentille lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista. Vaikka ”läheinen” onkin tässä varsin laaja käsite, on aikuisten vastuuta syytä korostaa ehkäisevän päihdelain hengessä. Myös kauppojen ja kioskien on syytä jatkossakin tarkastaa nuorelta näyttävien asiakkaidensa henkilöllisyystodistukset.

Kouluterveyskyselyn mukaan vähintään kerran kuukaudessa tosi humalaan kertoi juovansa itsensä 12 prosenttia peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaista. Lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista näin kertoi tekevän 22 prosenttia. Luvut olivat huolestuttavan suuret jo nykyisenkin lainsäädännön aikana. Lapsille ja nuorille tulee opettaa alkoholin vastuullista, järkevää käyttöä. On tärkeää jatkaa panostusta sosiaalisia taitoja lisäävien ohjelmien käyttöön. Näin lisätään hallintaa oman elämän asioihin, muun muassa alkoholinkäyttöön. Koulujen ja oppilaitosten opiskeluhoitoon rakenteita tulee mahdollisuuksien mukaan vahvistaa.

Varsinkin oppilaitoksissa valmistetaan oppilaita ammatteihin, joissa alkoholinkäytön suhteen on oltava hyvin tarkkoja, tai joissa ollaan alkoholituotteiden kanssa päivittäin tekemisissä. Nämä erityispiirteet on tärkeä tuoda koulutuksessa selvästi esiin.

Lakiluonnos mahdollistaisi myös ns. limuviinon tulo kaupan hyllyille. Kansainvälisten tutkimusten mukaan tällaisia juomia käyttävät pääasiassa nuoret henkilöt. Heidän päihteidenkäyttönsä saattaisi lisääntyä uudistuksen vuoksi, joten lakiesitystä kannattaa vielä harkita vakavasti tältä osin.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunnalta on pyydetty lausunto alkoholilain uudistuksesta.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HE-luonnos Alkoholilain kokonaisuudistus
- 2 Sosiaali- ja terveysministeriö, lausuntopyyntö, Alkoholilain kokonaisuudistus
- 3 Sosiaali- ja terveysministeriön saatekirje 22.11.2016

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00099
<http://www.hel.fi>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alv.nro
FI02012566

24.01.2017

OTJ/11

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano